

Mijnheer de Voorzitter, Raadsleden en aanwezigen,

Aan het begin van deze algemene beschouwingen staan we graag stil bij het vele werk dat de ambtelijke samenstellers van de voorliggende programmabegroting verzet hebben. Daarbij grijpt Algemeen Belang dit moment aan om een dankwoord uit te spreken aan alle ambtenaren van onze gemeente. Deze mannen en vrouwen weten namelijk binnen een minimale formatie en met minimale middelen het maximale voor Valkenburg aan de Geul te bewerkstelligen. Sprekend over deze formatie geven we aan dat deze best wat mag groeien. We zijn blij dat hiertoe in het afgelopen jaar stappen zijn gezet binnen de afdelingen VTH en communicatie. Hopelijk wordt deze trend doorgezet binnen de andere afdelingen. We hopen dat de zogenaamde “eenpitter” in de toekomst tot het verleden behoort. Graag ontvangen we een reactie van het college hierop.

Toch ligt er ook een verantwoordelijkheid bij de raad, te vaak worden schriftelijke vragen gesteld die op een andere manier sneller en goedkoper kunnen worden beantwoord. We hebben met elkaar maar voor de helft door hoeveel tijd het een ambtenaar kost om schriftelijke vragen te beantwoorden. Laat ons hier dan ook prudent mee omgaan.

Voorzitter, de fractie Algemeen Belang is er fier op dat ze deel mag uitmaken van een coalitie die ambitieus en voortvarend aan de slag gaat voor onze gemeente. Zo is er werk gemaakt van veilige wandelroutes langs het spoor in Schin op Geul. Heeft iedere kern een Wijkboa en een wijkkantonnier. Vierden we op een prachtige wijze onze 75^e-jarige bevrijding. Vormt Parcours de nieuwe hotspot van onze gemeente. Werd het achterstallig onderhoud van diverse wegen aangepakt. Wordt er invulling gegeven aan de helaas leegstaande schoolgebouwen. Worden burgers actief betrokken bij de woonvisie. Wordt er veel werk verzet voor de implementatie van de omgevingswet, zijn we verworpen tot de wandelgemeente van Nederland, enzovoort.

Maar voorzitter, het positieve dat men om zich heen bouwt mag nooit af zijn. In dit kader ontkom ik er niet aan om enkele zaken onder uw aandacht te brengen. Voordat ik onze bedenkingen per te realiseren programma met u deel, wil ik meer in het algemeen aangeven dat Algemeen Belang zich zorgen maakt over de afnemende reserves en voorzieningen. Eenmalig is dit nog te begrijpen maar het moet geen gewoonte worden.

Dan nu de diverse programma's:

Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Onze gemeente kent grote uitdagingen op het gebied van veiligheid en handhaving. Door de nabijheid van België en Duitsland is de regio interessant voor ongewenste activiteiten. Met vereende krachten wordt door de regiogemeenten en ordediensten via het regionale informatie- en expertisecentrum werk gemaakt van het bestrijden van de georganiseerde criminaliteit. De repressie lijkt dus goed geregeld. Iets dat bevestigd moet worden wanneer de burgemeester het Valkenburgs ondermijningsbeeld met ons deelt. We hebben echter onze vraagtekens bij de preventie. Het is bekend dat er onder jongeren een bepaalde mate van drugsproblematiek heerst. Het is de taak van ouders, overheden, het verenigingsleven en onderwijs om jongeren ervan bewust te maken dat drugsgebruik niet normaal is. Het feit dat Valkenburg aan de Geul geen preventie- en

handhavingsplan Jeugd en drugs kent vinden wij dan ook uitermate teleurstellend. We hopen dat het college werk van een dergelijk plan wil maken. Te meer omdat het uitvoeringsprogramma jeugd en alcohol in 2019 stopt. We hopen dat de 22.000 euro die hiermee vrijvalt kan worden ingezet voor een preventie- en handhavingsplan jeugd en drugs. Indien nodig dienen we er in tweede termijn een motie over in. Verder hebben we vernomen dat diverse buurgemeenten meedoen aan het project Jongeren in beeld, wellicht kan de gemeente Valkenburg aan de Geul hierbij aansluiten.

Programma toerisme en economie

In dit programma heeft het college vele wensen. Wensen die niet kunnen worden uitgevoerd omdat er in voorliggende begroting geen ruimte is voor nieuw beleid. Wensen ook die in lang niet alle gevallen reëel zijn. Als voorbeeld noem ik het structureel inbedden van citymarketing ter waarde van 60.000 euro. Naar onze mening dient langs de drie pijlers wielersstad, vestingstad en kerststad aan citymarketing te worden gedaan. Pijlers waaraan de gemeente al fors bijdraagt. We vinden het dan ook niet opportuun om hier nogmaals via citymarketing verkapt aan bij te dragen. Bovendien zien wij hier een grote rol voor de VVV ofwel Visit Zuid-Limburg. De naam zegt het al Zuid-Limburg, want de kracht van Valkenburg aan de Geul ligt in het unieke van onze regio, iets wat we nog te vaak lijken te vergeten.

Binnen dit programma plaatst onze fractie vraagtekens bij de vigerende werkwijze rondom het evenementenbudget. Vorig jaar heeft uw raad besloten dat, en ik citeer: “de € 630.000,00 die geormerkt is voor evenementen, doorontwikkeling en visie worden toegevoegd aan de begroting. Voor bedragen tot € 50.000,00 zal het college achteraf verantwoording afleggen in de commissie EFTR.” Dit strookt naar onze overtuiging niet met ons budgetrecht en is een potentiële bedreiging voor vele kleine evenementen. Als er geen integrale afweging in de raad meer is kan voor deze kleinere zaken straks geen geld meer zijn. Daarbij vinden we dat bij subsidieverlening aan evenementen altijd naar het verleden moet worden gekeken. Het kan gechargeerd gezegd niet zo zijn dat de ene schutterij in het verleden 1.000 euro voor een schutterstreffen kreeg en de andere schutterij nu 10.000 euro. We zijn erg benieuwd in welke mate het college het afgelopen jaar gebruik heeft gemaakt van deze bevoegdheid. We ontvangen graag vandaag een overzicht van alle initiatieven die het afgelopen jaar geld hebben ontvangen via deze regeling. Indien nodig roepen we de raad op om het budgetrecht voor evenementen weer zelf in handen te nemen. Graag een reactie van de overige fracties hierop.

Daarbij zijn we van mening dat een evenement als Living statues prima past bij onze gemeente. We roepen het college dan ook op om hier werk van te maken.

Onze fractie is tevreden met de inspanningen die de portefeuillehouder heeft gedaan rondom het middelbare horecaonderwijs. Ook het inzetten van studenten voor een onderzoek naar de exploitatie van de gemeentegrot kan onze goedkeuring dragen. Deze wethouder praat niet over jongeren maar met jongeren. Dat kunnen we alleen maar toejuichen.

Ook zijn we erg tevreden met de inspanningen die gedaan worden door de vele vrijwilligers van het openluchttheater. Door deze inzet draait het theater erg goed en leven er veel ideeën voor doorontwikkeling. We hopen dat uw raad initiatieven rondom dit theater in de toekomst wil blijven steunen. Mogelijk kunnen we als gemeente een renteloze lening verstrekken graag een reactie van het college hierop.

Programma Sociaal Domein

Onze fractie is erg gecharmeerd van de uitgangspunten van de beweegcoach/beweegmakelaar. We zijn benieuwd naar de stand van zaken rondom de implementatie hiervan. Graag een toelichting van het college hierop.

We vinden het ontzettend fijn dat het college werk maakt van de bestrijding van eenzaamheid. We hopen dat de succesvolle editie van 'een tegen eenzaamheid' haar vruchten afwerpt. Naast een beroep doen op de maatschappij zijn we van mening dat de gemeente ook in het klein kan bijdragen aan het tegengaan van maatschappelijke problemen.

Rondom de aanpak van laaggeletterdheid willen we vragen hoe de promotiecampagne rondom het DigiTaalhuis in 2020 vorm wordt gegeven. Door de schaamte die samenhangt met laaggeletterdheid zijn we namelijk bang dat niet de hele doelgroep bereikt wordt. Overigens kan de bibliotheek hierin een prominente rol vervullen. We verzoeken het college om samen met de bibliotheek te brainstormen over deze problematiek. Mogelijk kan het project bibliotheken op school verder worden uitgerold. Graag een reactie van het college hierop.

Een ander punt dat we binnen dit programma willen aansnijden is de inzet van de straatcoaches. We horen goede verhalen hierover en hopen dan ook dat het project gecontinueerd kan worden.

Een andere vraag die we hebben gaat over veteranenbeleid. Het college schrijft op pagina 30 van de begroting dat er aandacht moet zijn voor veteranen (militaire en overige geüniformeerden). We zijn het eens met deze vraag om aandacht. Momenteel wordt structureel 5.000 euro per jaar voor dit programmaonderdeel uitgetrokken. We zijn echter van mening dat eventuele verenigingen van Valkenburgse veteranen of activiteiten rondom veteranen in de toekomst getoetst moeten worden aan het geldende subsidiebeleid.

We zijn blij dat het college werk maakt van een visie rondom sportaccommodaties. Daarbij spreken we de hoop uit dat eventuele ontwikkelingen rondom de voetbalclub in Schin op Geul positief worden opgepakt. Over dat andere grote sportcomplex, namelijk de Polfermolen, hebben we al veelvuldig gesproken en duidelijke afspraken gemaakt. We gaan ervan uit dat de taakstelling Polfermolen op een maatschappelijk verantwoorde wijze kan worden ingevuld. Ook gaan we ervan uit dat we vandaag een antwoord kunnen krijgen op de vragen die leven rondom het tenniscomplex in Berg en Terblijt. Is dit complex conform afspraak met de raad opgeleverd ?

In Maastricht loopt een succesvolle pilot ter voorkomen van huisuitzettingen. Volgens onderzoek worden bij het voorkomen van uithuiszetting van een gezin 100.000 euro aan maatschappelijke kosten voorkomen. Volgens Algemeen Belang is het dan ook wenselijk dat Valkenburg zich aansluit bij deze pilot.

Op het gebied van zelfsturing en burgerparticipatie zijn we blij met de realisatie van de externe procescoördinator. Ook hopen we dat er in de planperiode 20-23 niet wordt getornd aan de budgetten voor zelfsturing. Concrete verzoeken van uit de kernen moeten ook in de toekomst ondanks eventuele druk op de begroting altijd serieus worden opgepakt. Graag ontvangen we een overzicht van de verzoeken uit de verschillende kernen. We willen deze verzoeken namelijk snel aan een integrale afweging in de raad onderwerpen. Samen met de diverse kernoverleggen moeten we

op zoek naar oplossingen voor vaak kleine problemen. Niet het grote is goed maar het goede is groot.

Duurzaamheid

De gemeente Valkenburg aan de Geul maakt op papier veel werk van duurzaamheid en klimaattransitie. Desondanks hebben we niet altijd het gevoel dat de hiervoor geraamde gelden op de juiste wijze worden ingezet. Zo heeft de raad laatst een Climate Chase game gespeeld met als doel het creëren van bewustwording. Hoewel interessant en leerzaam heeft deze game naar onze mening niet het gewenste effect. De raad ziet enorm veel projecten, brieven en beleidsstukken rondom duurzaamheid en wordt daardoor al bewust gemaakt van het probleem. Het geld voor betreffende Game had dus beter besteed kunnen worden. Hierbij sluiten we het plaatsen van zonnepanelen op het dak van Sporthal de Bosdries alsmede het nieuwe integrale kind centrum in Berg en Terblijt niet uit. Graag meer concrete plannen, hoe denkt het college hierover. Daarnaast vinden we dat de duurzaamheidstransitie een cadeautje kan zijn voor onze inwoners. Er is bijvoorbeeld al subsidie op het ontharden van tuinen en het afkoppelen van de regenpijp. We zien door de gemeente georganiseerde groepsaankoop van elektrische fietsen en van bomen wel zitten. In Hasselt zijn beide projecten met succes uitgevoerd. We zijn benieuwd hoe het college hierover denkt. We zullen hier in 2^e termijn een motie over indienen.

Programma Ruimtelijk Domein

Algemeen Belang is van mening dat er snel werk moet worden gemaakt van de gebiedsvisies Walramplein/Berkelplein en Plenkertstraat/Valkenburg centrum west. De overige nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld Villa Via Nova en pradoegebouw moeten ook zeker onze aandacht hebben. Soms bekruipt ons het gevoel dat deze grote projecten een langzame voortgang kennen. We vernemen graag vandaag per project de laatste stand van zaken. Daarbij vinden we het jammer dat de Bergervliet wederom niet als nieuwe ruimtelijke ontwikkeling in het lijstje staat. Voorzitter, geduld is nooit belangrijker dan wanneer je op het punt staat het te verliezen. We ontvangen dan ook graag vandaag een stand van zaken over dit project.

Maar voorzitter naast diverse grote projecten kent onze gemeente ook kleine projecten die bijdragen aan de leefbaarheid in de diverse kernen. Neem bijvoorbeeld het realiseren van fysiotherapie in het oude schoolgebouw van Schin op Geul. We hopen dat initiatieven in de kernen in de toekomst niet geblokkeerd maar geaccordeerd worden. Doen we dit niet en staan we toe dat voorzieningen uit de kernen verdwijnen dan dreigt zich een kernramp te voltrekken.

Rondom de hierboven genoemde ruimtelijke ontwikkelingen moet er ook een goede ontsluiting zijn. Helaas laat de kwaliteit van ons asfalt nog te vaak te wensen over. De portefeuillehouder heeft reeds aangegeven dat er eigenlijk nog 300.000 euro nodig is voor het wegbeheer. De stagnatie van het onderhoud op dit moment leidt tot grotere uitgaven in de toekomst. We vinden het een absolute must dat de wegen in heel de gemeente Valkenburg aan de Geul goed onderhouden worden. Het kan niet zo zijn dat luxere verhardingen zoals basalt in het centrum een wisselwerking hebben op het onderhoud in de kernen. We vernemen graag welke actie het college hierop gaat ondernemen.

Zoals ik al aangaf in mijn inleiding zijn we erg verheugd met de invoering van de wijkkantonier. Wel zijn we benieuwd naar de communicatie rondom deze ontwikkeling. Hoe kunnen onze inwoners de wijkkantonier straks bereiken en welke taken heeft hij/zij. We kunnen ons voorstellen dat deze

man/vrouw naast het werk in het fysieke domein ook een signaleringsfunctie heeft en samen met het ambtenarenapparaat kan worden ingezet voor de aanpak van sociale problematiek. Ook willen we vragen om de wijkkantonniers periodiek een terugkoppeling te laten geven in de commissie.

Programma Algemene Taakvelden

Ons bereiken weinig klachten over de dienstverlening van de gemeente en het klantencontactcentrum. Wel zijn er veel inwoners die moeite hebben met het digitaal parkeervergunningstelsel. We hopen dat er blijvend aandacht en hulp is voor de mensen die zich maar moeilijk aan dit systeem kunnen aanpassen.

Daarnaast vinden we dat de eerste kennismaking met onze gemeente kil en zakelijk verloopt. We zijn er voorstander van om mensen die zich inschrijven in onze gemeente een welkomstpakket te sturen. Met leuke tips en info over de gemeente en al haar voorzieningen. Wellicht willen onze ondernemers hierover meedenken. Andersom vinden we dat mensen die de gemeente verlaten middels een enquête moeten kunnen aangeven waarom ze de gemeente verlaten en bovendien wat de positieve en negatieve ervaringen met de gemeente waren. Andersom zou je dit kunnen vragen aan de mensen afkomstig uit een andere gemeente, wat was daar bijvoorbeeld goed geregeld? We moeten leren van elkaar.

Voorzitter, ik kom langzaam tot een afronding maar niet voordat ik nog enkele algemene opmerkingen heb gemaakt. Ik wil beginnen met het volgende: wat hebben Kwizz, PC Kwadraat, Advante, Brink, Sweco, Driven by value etc. met elkaar gemeen?

Het zijn allemaal door de gemeente ingehuurde externe adviesbureaus. Al deze adviesbureaus kosten ons veel geld dat bijvoorbeeld opgaat aan raadsinformatieavonden. Informatieavonden die in alle gemeenten in het heuvelland worden georganiseerd. Ik daag het college dan ook uit om meer in gezamenlijkheid met onze buurgemeenten te doen, dit levert wellicht meer op dan we met ons allen denken.

Ook willen we gewag maken van de gemeentelijke informatievoorziening. Al onze inspanningen ten spijt laat deze soms door externe factoren te wensen over. Neem bijvoorbeeld de huis aan huis bezorging van de VIA Valkenburg. Lang niet alle inwoners van onze gemeente ontvangen de belangrijke gemeentelijke informatie die in dit blad staat. Ik daag u dan ook uit om samen na te denken over de gemeentelijke informatievoorziening.

Voorzitter, een laatste vraag die de fractie Algemeen Belang heeft gaat over ontwikkelingen in de regio. Kan het college aangeven op welke wijze we gaan anticiperen op bestuurlijke ontwikkelingen? Bijvoorbeeld het voornemen van Beekdalen om mogelijk uit het samenwerkingsverband Parkstad te treden. Of de ontwikkelingen rondom Meerssen en Maastricht?

Voorzitter. Ik rond af met de conclusie dat we door beperkte middelen niet al onze wensen en ambities kunnen vervullen. Desalniettemin mogen we blij zijn met wat er wel gerealiseerd wordt. In tegenstelling tot hetgeen criticasters ons doen geloven gebeuren er goeie dingen in de gemeente Valkenburg aan de Geul. Over het algemeen ligt het voorzieningenniveau en de tevredenheid van onze burgers hoog. Misschien komt dat wel door onze penningmeester de heer Renkens die vandaag na een lange carrière binnen de gemeente Valkenburg aan de Geul zijn laatste begrotingsbehandeling meemaakt. Dré, hartstikke bedankt voor uw inzet. En wat fijn dat we ons mochten laven aan jouw kennis en kunde. Geniet van uw pensioen en vergeet niet af en toe onze

prachtige gemeente te bezoeken. Maar niet voordat we in tweede termijn onze voorstellen hebben kunnen verzilveren. Tot zover in eerste termijn.